

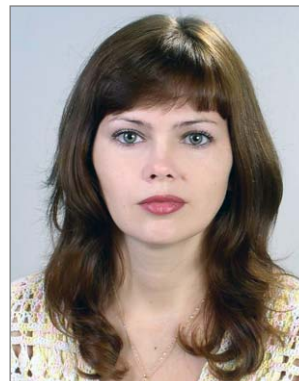
ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ІЗ ЗДІБНИМИ УЧНЯМИ ВЧИТЕЛЯМИ КАФЕДРИ ІНФОРМАТИКИ МИКОЛАЇВСЬКОГО МУНІЦИПАЛЬНОГО КОЛЕГІУМУ ІМЕНІ В. Д. ЧАЙКИ

Гетманцев Василь Сергійович,

учитель інформатики Миколаївського муніципального колегіуму ім. В. Д. Чайки, учитель вищої категорії, старший учитель, *vasiliy_get@mail.ru*.

Михайловська Наталя Валеріївна,

учитель інформатики Миколаївського муніципального колегіуму ім. В. Д. Чайки, учитель вищої категорії, методист Миколаївського науково-методичного центру, *mnat21@mail.ru*.

Анотація. У статті висвітлюється досвід учителів кафедри інформатики Миколаївського муніципального колегіуму ім. В. Д. Чайки щодо організації роботи із здібними учнями.

Ключові слова: обдарованість, здібні учні, підготовка до олімпіад.

Миколаївський муніципальний колегіум є державним середнім загальноосвітнім закладом освіти, що забезпечує академічну і практичну природничо-математичну та суспільно-гуманітарну підготовку здібної і талановитої молоді південного регіону України. З 2006 року колегіум є експериментальним навчальним закладом Всеукраїнського рівня.

Миколаївський муніципальний колегіум утворено в 1997 році на базі інформатико-математичної школи-ліцею №38. За змістом і за формою колегіум відповідає історичним традиціям українського національного виховання і національної освіти.

У навчальному закладі функціонують такі профільні класи: математичний, інформаційно-технологічний, природничий.

Колегіумом підготовлено дванадцять призерів та учасників міжнародних олімпіад:

- Ліницький Олег (1992, інформатика, Австралія, учасник);
- Манойло Юрій (1998, інформатика, Південно-Африканська Республіка, бронзова медаль);
- Новошицький Сергій (1998, «Перший крок до Нобелівської премії», Польща, дипломант);
- Козирев Сергій (1999, «Перший крок до Нобелівської премії», Польща, дипломант);
- Ніконов Сергій (1999, біологія, Швеція, бронзова медаль);
- Манзюк Олександр (2000, математика, Румунія, учасник);
- Рибак Микола (2001, математика, США, срібна медаль);
- Рибак Микола (2002, математика, Шотландія, срібна медаль);
- Манзюк Володимир (2004, екологія, Туреччина, учасник);
- Виборний Михайло (2004, хімія, Молдова, учасник);

- Виборний Михайло (2005, хімія, Тайвань, срібна медаль);
- Мельников Костянтин (2006, хімія, Росія, Москва, призер);
- Грабовський Олексій (2006, біологія, Росія, Москва, I місце);
- Виборний Олег (2008, хімія, Узбекистан, учасник);
- Виборний Олег (2009, хімія, Великобританія, бронзова медаль).

Миколаївський муніципальний колегіум проводить систематичну роботу із здібними й обдарованими учнями з метою підготовки до участі у предметних олімпіадах всіх рівнів і у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук. Результативність цієї роботи наведена на рис. 1 та рис. 2.

Високих результатів досягають учні колегіуму на олімпіадах з інформатики (табл. 1), інформаційно-комунікаційних технологій (табл. 2), під час захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук, відділення комп'ютерних наук (табл. 3).

Система роботи із здібними учнями в колегіумі

Статутом колегіуму і концепцією його розвитку визначено пріоритетні напрямки і завдання навчального закладу: пошук і добір здібних і обдарованих дітей, сприяння духовному становленню особистості учня, створення умов для його самореалізації у різних видах творчої праці, задоволення потреб та інтересів учнів [8].

Дітей з прихованою обдарованістю значно більше, ніж з явною. Передбачено, що загальне число явно і неявно обдарованих дітей складає 20–25% від загального числа учнів [2]. У закладі створено і постійно оновлюється банк обдарованих і здібних дітей, учителі складають плани роботи з такими учнями. Ведеться психологічний супровід дітей на всіх етапах підготовки до участі в олімпіадах.

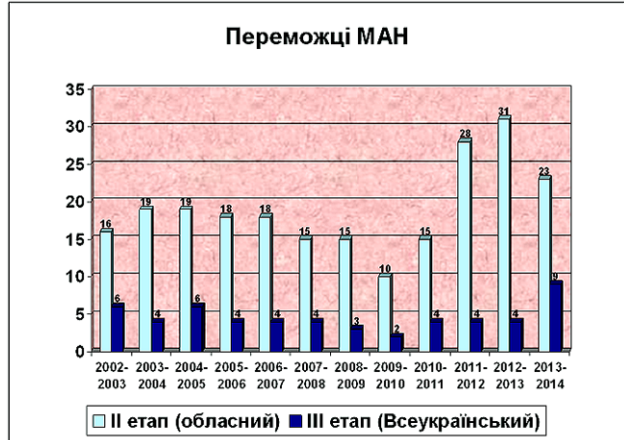
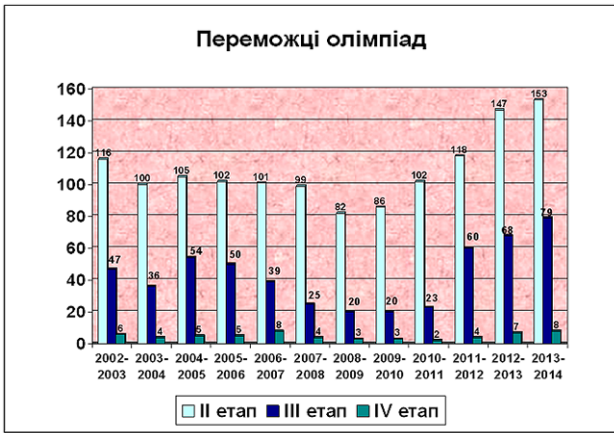

Рис. 1. Результативність учнів колегіуму в предметних олімпіадах

Рис. 2. Результативність учнів колегіуму в МАН

Таблиця 1

Результати виступу на Всеукраїнських олімпіадах з інформатики

Навчальний рік	II етап		III етап		IV етап	
	Всього	Призери	Всього	Призери	Всього	Призери
2008–2009	13	8	5	4	2	–
2009–2010	13	10	5	4	2	1
2010–2011	16	14	8	6	3	–
2011–2012	15	13	9	9	3	2
2012–2013	18	15	12	12	5	2
2013–2014	23	13	10	7	5	2

Таблиця 2

Результати виступу на Всеукраїнських олімпіадах з інформаційних технологій

Навчальний рік	II етап		III етап		IV етап	
	Всього	Призери	Всього	Призери	Всього	Призери
2011–2012	4	4	3	3	1	1
2012–2013	9	9	5	5	1	1
2013–2014	13	13	9	9	3	2

Таблиця 3

Результати Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук, відділення комп'ютерних наук

Навчальний рік	II етап		III етап	
	Всього	Призери	Всього	Призери
2009–2010	2	2	2	1
2010–2011	3	3	3	2
2011–2012	2	2	2	2
2012–2013	4	3	3	–
2013–2014	3	3	2	1

У навчальному закладі функціонують такі профільні класи: математичний, інформаційно-технологічний і природничий. Зазначимо, що учні, які навчаються в класах математичного профілю показують високі результати як на олімпіадах з математики, так і з програмування, а учні інформаційно-технологічного профілю краще обізнані в офісних технологіях.

Аналіз наукової і методичної літератури [1–5, 7, 10] і багаторічний досвід педагогічної роботи вчителів колегіуму свідчить про те, що в сучасній школі повинно відбуватися більш раннє виявлення й особливе навчання математично обдарованих дітей. Для цього

створено на базі закладу школу раннього розвитку «Інтелект», у якій діти з п'яти років отримують необхідні для успішного навчання у початковій школі знання, у тому числі з інформатики.

Система роботи кафедри інформатики колегіуму

Останні три роки учні колегіуму вивчають інформатику з 1-го по 4-ий клас за рахунок інваріантної і варіативної складових робочих навчальних планів. У початковій школі на уроках застосовуються різноманітні інтелектуальні ігри, починається знайомство з виконавцями, перші кроки програмування в середовищі Scratch. Це дає можливість вчителям інформатики виявляти здібних і обдарованих дітей у більш ранньому віці.

На даний момент є досвід роботи вчителів кафедри інформатики з учнями, які відвідували факультатив з інформатики з 5-го класу і вже у 6-му класі посідали призові місця на олімпіадах обласного рівня за 8-ий клас.

Вибір форми роботи з обдарованими і здібними учнями залежить від можливостей учителя, його здатності й уміння налагодити навчання відповідно до результатів діагностичного обстеження дітей, стимулювати їх здібності, індивідуальні особливості.

Учителі інформатики колегіуму використовують різноманітні форми роботи: індивідуальну роботу на уроці, індивідуальні і групові заняття, факультативи, дистанційне навчання. Три учні закладу, які мають високий навчальний потенціал, навчаються за індивідуальною програмою, яка дозволяє приділити більше часу на поглиблення знань з програмування.

У п'ятому класі учні продовжують працювати в середовищі Scratch відповідно до програми «Інформатика, 5–9 класи загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням предметів природничо-математичного циклу» (За редакцією академіків НАПН України А. М. Гуржія і В. Ю. Бикова) [6]. Додатково учні ознайомлюються з виконавцями Робот і Черепашка в середовищі Алго, що дозволяє легше перейти до вивчення мови програмування Pascal і Delphi.

Для здібних учнів важливо створити сприятливе освітнє середовище, яке базуватиметься на психології успіху дитини, тому участь у різноманітних дистанційних конкурсах і олімпіадах, у яких дитина може виявити свої здібності, порівняти себе з іншими, є важливим фактором розвитку обдарованої дитини.

Учні колегіуму беруть участь і досягають високих результатів у таких конкурсах:

❖ Всеукраїнська Інтернет-олімпіада з інформатики NetOI:

- NetOI-2011: 2 місце;
- NetOI-2012: 2 місце, 3 місце;
- NetOI-2013: 1 місце, 3 місце.

❖ Дистанційний турнір з інформаційних технологій серед учнівської молоді 2013:

- 11 клас — 3 місце;
- 8 клас — 2 місце.

❖ IV Всеукраїнська науково-технічна виставка-конкурс молодіжних інноваційних проектів «Майбутнє України»: 11 клас — 3 місце.

❖ Всеукраїнський чемпіонат комп'ютерних талантів «Золотий Байт — 2014»:

- Номінація «Startup challenge» — 2 місце;
- Номінація «Junior competition» — 1, 2, 3 місце.

❖ Міжнародний конкурс з інформатики і комп'ютерної вправності «Бобер».

Олімпійців необхідно тренувати щодня, тому на допомогу приходять Інтернет: дистанційне навчання, спілкування через Skype, корекція робіт і пересилання їх електронною поштою тощо. Учителі кафедри інформатики колегіуму систематично використовують різні освітні ресурси у підготовці учнів до олімпіад і конкурсів:

- <http://www.e-olimp.com> — Інтернет-портал організаційно-методичного забезпечення дистанційних олімпіад з програмування для обдарованої молоді навчальних закладів України;
- <http://netoi.org.ua/> — Всеукраїнський центр проведення олімпіад школярів в Інтернеті;
- <http://itech.bz.ua/> — дистанційний турнір з інформаційних технологій серед учнівської молоді. <http://man.gov.ua/ua> — Мала академія наук.

Організація роботи групи з підготовки до олімпіади

Як показує досвід, комп'ютер сприймається дитиною як іграшка, тому на першому етапі бажаних відвідувати факультатив з інформатики багато. Десятки приходять займатися, одиниці залишаються. Тому працюємо з дітьми різних вікових груп одночасно. Але кожний учень потребує індивідуального супроводу вчителя, оскільки має власний темп зростання. Сильніші підтягують до себе тих учнів, які відстають. Конкуренція і повага до результатів товариша всередині такої групи є хорошим стимулом для кожного.

Редакція науково-методичного журналу «Комп'ютер у школі та сім'ї» щорічно визначає 12 загальноосвітніх навчальних закладів, учні яких досягли найкращих результатів у Всеукраїнських і Міжнародних олімпіадах з інформатики. За результатами 2012–2013 навчального року Миколаївський муніципальний колегіум увійшов до цього рейтингу [9].

Гетманцев В. С., Михайловская Н. В. Организация работы со способными учащимися учителями кафедры информатики Николаевского муниципального колледжума имени В. Д. Чайки

Аннотация. В статье освещается опыт учителей кафедры информатики Николаевского муниципального колледжума им. В. Д. Чайки по организации работы со способными учениками.

Ключевые слова: одаренность, одаренные ученики, подготовка к олимпиадам.

Getmantsev V. S., Myhaylovska N. V. Organization of the work of teachers with capable pupils of the department of computer science Nikolaev municipal colegio named by V. D. Chayka

Annotation. Article is devoted to organization of the work of teachers with capable pupils of the department of computer science Nikolaev Municipal Colegio named by V. D. Chayka.

Keywords: gifted, gifted pupils, preparation for competitions.

Література

1. Анджейчак А. Психолого-педагогічні умови формування творчої особистості дитини в освітньо-виховних закладах // Обдарована дитина. — 2000. — №5. — С. 8–13.
2. Антонова Е.Е. Система работы с одарёнными учениками в учебных заведениях нового типа // Завуч. — 2003. — №17–18 (специальный выпуск). — С. 27–28.
3. Балл Г.О. Про визначальні характеристики здібностей і принципи їх врахування у навчально-виховній роботі // Психологія. — К.: Дніпро, 1992. — Вип. 32.
4. Голуб Т. Виховуємо обдарованих дітей (Батьківський катехізис, або Закони розумно-організованого сімейного виховання школярів) // Завуч. — 2004. — №22. — С. 47–53.
5. Інтелектуальні ігри в початковій школі / Упоряд. Ю.Є. Бардакова. — Х.: Вид. група «Основа», 2005. — 192 с.
6. Програма: Інформатика 5–9 класи загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням предметів природничо-математичного циклу (За редакцією академіків НАПН України А. М. Гуржія і В. Ю. Бикова).
7. Сігітов О. Навчання і виховання обдарованих дітей // Початкова школа. — 1993. — №10.
8. Січко С.М., Денисенко О.М. НТ Миколаївського колегіуму. Модель духовно-інтелектуального середовища ММК // Позашкільля. — 2010. — №3 (39). — С. 20–24.
9. Успіхи загальноосвітніх навчальних закладів України у Всеукраїнських та Міжнародних олімпіадах з інформатики // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2013 — №5. — С. 56.
10. Чернишова Д. Організація роботи з обдарованими учнями // Обдарована дитина. — 2001. — №7. — С. 4–7.